A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2026. május 21.*

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 2024/1083 rendelet – 3. cikk – Időbeli hatály – 29. cikk – Átmeneti rendelkezések – Egy másik tagállamban közölt cikket szemléző sajtócikknek valamely tagállamban történő közzététele – Állítólagosan valótlan tények – Helyreigazítási kérelem – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikke – EUSZ 2. cikk”

A C-843/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) a Bírósághoz 2024. december 9-én érkezett, 2024. december 2-i határozatával terjesztett elő az

Orbán Viktor

és

a **24.hu Szerkesztősége**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök, J. Passer, E. Regan (előadó), D. Gratsias és B. Smulders bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– Orbán V. képviseletében Turi Gy. ügyvéd,

– a magyar kormány képviseletében Csoknyai D. és Fehér M. Z., meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Conte, O. Gariazzo és Tokár A., meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: magyar.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1083 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083) 3. cikkének és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 11. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Orbán Viktor és egy online híroldal, a 24.hu Szerkesztősége között egy Magyarországon közzétett, egy másik tagállamban megjelent sajtócikket szemléző és állítólagosan valótlan tényre hivatkozó cikkre vonatkozó sajtó-helyreigazítási kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2024/1083 rendeletnek „A médiaszolgáltatások igénybe vevőinek joga” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok tiszteletben tartják a médiaszolgáltatások igénybe vevőinek azon jogát, hogy szerkesztői szempontból független médiatartalmak sokféleségéhez férjenek hozzá, és biztosítják e rendelettel összhangban az említett jog védelméhez szükséges keretfeltételek meglétét, mindezzel a szabad és demokratikus közbeszéd javát szolgálva.”

4 E rendelet „Hatálybalépés és alkalmazás” című 29. cikke a következőket írja elő:

„Ez a rendelet *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2025. augusztus 8-tól kell alkalmazni. Ugyanakkor:

a) a 3. cikket 2024. november 8-tól kell alkalmazni;

[…]”

A magyar jog

5 A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a *Magyar Közlöny* 2010. évi 170. száma) alapügyre alkalmazandó változatának 12. §-a az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„Ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.”

6 A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a *Magyar Közlöny* 2016. évi 190. száma) alapügyre alkalmazandó változatának 496. §-a az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ha a helyreigazítás közzétételére irányuló kötelezettségét a sajtószerv határidőben nem vagy nem a helyreigazítási kérelemnek megfelelően teljesíti, a helyreigazítást igénylő ellene pert indíthat a helyreigazító közlemény közzététele iránt. […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 2024. március 17-én a 24.hu Szerkesztősége közzétett egy, „A Spar elkezdte kimenteni vagyonát Magyarországról” című sajtócikket (a továbbiakban: az alapügy tárgyát képező sajtócikk). Az alapügy tárgyát képező sajtócikk többek között a Spar-csoport osztrák leányvállalata, a Spar Austria vezérigazgatójának, egy osztrák szaklapban szereplő nyilatkozatát tartalmazta, amely szerint Orbán V. magyar miniszterelnök azt kérte e csoporttól, hogy engedje meg rokonának, hogy befektessen az említett csoport magyar leányvállalatába (a továbbiakban: az alapügyben szóban forgó nyilatkozat).

8 2024. április 3-án Orbán V. a magyar szabályozás alapján az alapügy tárgyát képező sajtócikk tekintetében sajtó-helyreigazítási kérelemmel fordult a 24.hu Szerkesztőségéhez. A 24.hu Szerkesztősége nem tett eleget ennek a kérelemnek, hanem 2024. április 10-én egy „Frissítés: feljelentések” című résszel egészítette ki e cikk végét, amelyben többek között az szerepel, hogy Orbán V. helyreigazítási kérelmet nyújtott be, amelyben azt állítja, hogy a 24.hu Szerkesztősége valótlan tényt híresztelt az alapügyben szóban forgó nyilatkozat közzétételével, holott állítása szerint ez nem igaz.

9 Orbán V., mivel úgy vélte, hogy a 24.hu Szerkesztősége nem teljesítette a kért helyreigazítás közzétételére vonatkozó kötelezettségét, keresetet nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez (Magyarország), amely a kérdést előterjesztő bíróság. E bíróság jelzi, hogy az elsőfokú eljárást meg kell ismételnie, mivel az általa 2024. május 17-én hozott ítéletet eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezték.

10 Orbán V. keresetlevelében, anélkül hogy vitatná, hogy az alapügy tárgyát képező sajtócikk az alapügyben szóban forgó nyilatkozatot hűen átvette, azt kéri, hogy a magyar szabályozásnak megfelelően kötelezzék a 24.hu Szerkesztőségét arra, hogy helyreigazító közleményt tegyen közzé, amelyből kitűnik, hogy a 24.hu Szerkesztősége ezen nyilatkozat közlésével valótlan tényt híresztelt, és hogy ezzel szemben a valóság az, hogy nem kérte sem a Spar Austria

vezérigazgatójától, sem a Spar-csoport bármely tulajdonosától, képviselőjétől vagy munkavállalójától, hogy engedje meg rokonának, hogy befektessen e csoport magyar leányvállalatába.

11 Védekezésül a 24.hu Szerkesztősége azt állítja, hogy az alapügyben szóban forgó nyilatkozat nem tényközlés, hanem újságírója véleménye és értékítélete kifejezésének minősül, ami jogi védelmet élvez. Egyébiránt a 24.hu Szerkesztősége arra hivatkozik, hogy az alapügy tárgyát képező sajtócikk – a jelen ítélet 8. pontjában ismertetett, 2024. április 10-i kiegészítésével együtt – mind Orbán V. helyreigazítási kérelmére, mind az általa megjeleníteni kért valóságra hivatkozott annak érdekében, hogy az olvasó teljes képet kaphasson.

12 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a sajtó-helyreigazítás a magyar jogrendben a polgári jog személyiségvédelmi eszköze, amely képes e jogok nyilvánosság előtt okozott sérelmeinek hatékony orvoslására. Ha valakiről egy médiatartalomban olyan tényt állítanak, híresztelnek, amelynek valósága nem megalapozott, vagy való tényt hamis színben tüntetnek fel, rövid határidőn belül helyreigazítási kérelmet terjeszthet elő. Amennyiben a sajtószerv a helyreigazításra vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, e személy peres eljárásban szerezhet érvényt a helyreigazítási jogának.

13 E bíróság pontosítja, hogy a sajtó-helyreigazítási perekre vonatkozóan a jogalkalmazásban irányadó szempontokat – az alapeljárás szempontjából releváns bizonyítási kérdéseket illetően – a Kúria (Magyarország) 1984. június 1-jétől alkalmazandó PK 14. sz. állásfoglalása tartalmazza. A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy ezen állásfoglalásból kitűnik, hogy mivel egy nemleges tény bizonyítása legalábbis nagyon nehéz, az érintett sajtószerv köteles bizonyítani az adott sajtócikkben szereplő vitatott tényállítás valódiságát. Ez általában akkor is így van, ha e sajtócikk híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát, vagy átveszi más sajtószerv közleményét. Ezeket az elveket átvette a Kúria által a PK 14. sz. állásfoglalása nyomán kifejlesztett, a magyar bíróságokra nézve kötelező ítélkezési gyakorlat is.

14 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az a tény, hogy – amint azt az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás előírja – a sajtószerveket főszabály szerint arra kötelezik, hogy bizonyítsák a szemlézett tartalom valóságát egy másik tagállamban szerkesztői felelősség mellett közölt médiatartalom szemlézése vagy annak egyszerű közlése esetén, összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen a 2024/1083 rendelet 3. cikkével, amely többek között arra kötelezi a tagállamokat, hogy tiszteletben tartsák a médiaszolgáltatások igénybe vevőinek azon jogát, hogy szerkesztői szempontból független médiatartalmak sokféleségéhez férjenek hozzá, valamint a Charta 11. cikkével, amely a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét biztosítja.

15 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanis a sajtó-helyreigazítási perek olyan eljárások, amelyek a 2024/1083 rendelet 3. cikke végrehajtásának minősülnek, így a Charta – annak 51. cikke (1) bekezdése alapján – szintén alkalmazandó. E bíróság szerint e rendelet elveinek és céljainak többek között kötelezően érvényesülnie kell ezekben, a tömegtájékoztatás szabadságát biztosító eljárások fontos elemét képező perekben, és ezen eljárások hatása nem korlátozhatja a médiapluralizmust.

16 Mindemellett e bíróság rámutat, hogy az alapügy tárgyát képező sajtócikket 2024. március 17-én tették közzé, míg a 2024/1083 rendelet 3. cikke – e rendelet 29. cikkének értelmében – csak 2024. november 8-tól alkalmazandó. Felmerül tehát a kérdés, hogy e cikknek az alapeljárás keretében történő alkalmazása az említett cikk tiltott visszaható hatályú alkalmazását jelentené-e.

17 Továbbá e bíróság szerint az EUSZ 2. cikkből kitűnik, hogy az Európai Unió a tagállamok – többek között – egy igazságos társadalomban érvényesülő közös értékein, például a jogállamiság értékén alapul. Az alapeljárás keretében, noha a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a tagállamok nem módosíthatják jogszabályaikat oly módon, hogy az a jogállamiság értéke védelmének leértékelődését eredményezze, meg kell határozni, hogy az érintett nemzeti szabályozás valamely lehetséges értelmezése ilyen leértékelődést eredményez-e azáltal, hogy sérti a polgárok azon jogát, hogy független médiatartalmak sokféleségéhez férjenek hozzá. Így a Bíróság hatásköre a 2024/1083 rendelet 3. cikkének alkalmazhatóságától függetlenül is megállapítható, és az közvetlenül a Charta rendelkezésein alapulhat.

18 E körülmények között a Fővárosi Törvényszék úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [2024/1083 rendelet] 2024. november 8-ától alkalmazandó 3. cikkét kell-e alkalmaznia a nemzeti bíróságnak 2024. november 8-át követően az alapügyben, ahol a jogvita alapját képező sajtóközlemény közzétételére 2024. március 17-én került sor?

2) Amennyiben az 1. kérdésre igenlő a válasz, úgy a [2024/1083 rendelet] 3. cikkét [a Charta] 11. cikkében biztosított véleménynyilvánítási és tájékozódási szabadsághoz való joggal összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy egy másik tagállamban szerkesztői felelősség mellett közölt médiatartalom szemlézése esetén az »általában« a sajtószervre rótt bizonyítási teher a szemlézett médiatartalomban foglalt tények bizonyítására vonatkozóan nem felel meg [az e] 3. cikkben foglalt követelményeknek?

3) Amennyiben a 2. kérdésre adott válasz nemleges, úgy [az uniós] joggal és különösen [a Charta] 11. cikkével összhangban áll-e az a tagállami joggyakorlat, miszerint egy sajtótermék egy másik tagállam sajtótermékében közzétettek bemutatására csak akkor jogosult, ha a szemlézett tartalom valóságát bizonyítani tudja, annak ellenére, hogy a sajtóközlemény egyértelműen jelzi, hogy szemlézett tartalomról van szó?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

19 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2024/1083 rendelet 3. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az alkalmazandó a valamely tagállam szabályozása szerinti, sajtó-helyreigazítási kérelemre vonatkozó jogvitára egy olyan sajtócikk tekintetében, amely egy másik tagállamban megjelent kiadványban szereplő, állítólagosan valótlan tényt vesz át, amennyiben e sajtócikket azt megelőzően tették közzé, hogy e 3. cikk e rendelet 29. cikke értelmében alkalmazhatóvá vált volna.

20 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely új jogi szabály azon jogi aktusnak a hatálybalépésétől alkalmazandó, amely e jogi szabályt tartalmazza, és bár az nem vonatkozik a korábbi jogszabály hatálya alatt keletkezett és véglegesen kialakult jogi helyzetekre, azt alkalmazni kell e helyzetek jövőbeli hatásaira, valamint az új jogi helyzetekre. Ez csak abban az esetben van másképpen – a jogi aktusok visszaható hatályának a tilalmára vonatkozó elv sérelme nélkül –, ha az új szabályhoz olyan különleges rendelkezések kapcsolódnak, amelyek a szabály időbeli alkalmazásának feltételeit külön meghatározzák. E tekintetben az eljárási szabályoktól eltérően, amelyeket általában a hatálybalépésüktől kezdve kell alkalmazni, az uniós anyagi jogi szabályokat a jogbiztonság és a

bizalomvédelem elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében úgy kell értelmezni, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően keletkezett jogviszonyokra csak annyiban vonatkoznak, amennyiben azok szövegéből, céljából és rendszeréből világosan következik, hogy ilyen hatást kell nekik tulajdonítani (lásd: 1981. november 12-i Meridionale Industria Salumi és társai ítélet, 212/80–217/80, EU:C:1981:270, 9. és 10. pont; 2021. június 15-i Facebook Ireland és társai ítélet, C-645/19, EU:C:2021:483, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 Az előző megfontolások fényében először is meg kell állapítani, hogy egyrészt a 2024/1083 rendelet 3. cikke anyagi jogi szabálynak minősül, mivel úgy rendelkezik, hogy a tagállamok tiszteletben tartják a médiaszolgáltatások igénybe vevőinek azon jogát, hogy szerkesztői szempontból független médiatartalmak sokféleségéhez férjenek hozzá, és biztosítják e rendelettel összhangban az említett jog védelméhez szükséges keretfeltételek meglétét, mindezzel a szabad és demokratikus közbeszéd javát szolgálva.

22 Másrészt a 2024/1083 rendelet 29. cikke előírja, hogy e rendelet *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba. Mivel e rendeletet 2024. április 17-én hirdették ki, az ugyanezen év május 8-án lépett hatályba. Mindemellett e 29. cikk az említett rendelet időbeli hatályának feltételeit is meghatározza. E tekintetben az említett 29. cikk kimondja, hogy ugyanezen rendeletet 2025. augusztus 8-tól kell alkalmazni, ugyanakkor e rendelet eltérő időpontot ír elő az alkalmazás kezdetére egyes rendelkezései, köztük a 3. cikke tekintetében, amelyet 2024. november 8-tól kell alkalmazni.

23 Másodszor, ami az alapeljárást illeti, a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy a magyar szabályozás értelmében a sajtó-helyreigazítási jog a személyiségi jogok nyilvánosság előtti megsértésének orvoslására irányul, és közvetlenül kapcsolódik az érintett személlyel kapcsolatos olyan tény közléséhez, amelyet valamely médiatartalomban állítanak, híresztelnek, amelynek valósága nem megalapozott, vagy olyan való tény közléséhez, amelyet hamis színben tüntetnek fel.

24 Az alapügyben szóban forgó helyzet tehát 2024. március 17-től, az alapügy tárgyát képező sajtócikk közzétételének időpontjától véglegesen kialakult, anélkül hogy ezt a megállapítást megkérdőjelezhetné az e sajtó-helyreigazításhoz való jog érvényesítése érdekében az alapügyben benyújtott kereset (lásd ebben az értelemben: 2022. október 27-i Stadt Mainz ítélet, C-544/21, EU:C:2022:843, 23. pont).

25 Ebből következik, hogy mivel ez a helyzet a 2024/1083 rendelet 3. cikke alkalmazásának kezdőnapját megelőzően véglegesen kialakult, e cikk az időbeli hatályára tekintettel nem alkalmazható az alapügyben szóban forgó jogvitára.

26 Annak érdekében, hogy teljes mértékben hasznos választ lehessen adni a kérdést előterjesztő bíróságnak, amely a Charta 11. cikkének esetleges alkalmazására hivatkozik, emlékeztetni kell egyébiránt arra, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.

27 Az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat ugyanis az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem (lásd: 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 19. pont; 2026. február 26-i Bizottság kontra Magyarország [Médiaszolgáltatások rádiófrekvencián történő nyújtásának joga] ítélet, C-92/23, EU:C:2026:108, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Végezetül emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, ha valamely jogi tényállás nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, a Bíróság annak elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel, a Charta esetleg hivatkozott rendelkezései pedig önmagukban nem alapozhatják meg e hatáskört (lásd: 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 22. pont; 2015. október 6-i Delvigne ítélet, C-650/13, EU:C:2015:648, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Márpedig egyrészt, amint az a jelen ítélet 25. pontjában kifejtésre került, a 2024/1083 rendelet 3. cikke időbeli hatályára tekintettel nem alkalmazható az alapeljárásra.

30 Másrészt a Charta 11. cikkének e jogvitára való alkalmazása nem alapulhat kizárólag azon, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az EUSZ 2. cikkben rögzített értékekre hivatkozik. E 2. cikk ugyanis nem foszthatja meg teljesen hatékony érvényesülésüktől az olyan egyéb uniós jogi rendelkezések, köztük a Charta rendelkezéseinek hatályára vonatkozó korlátozásokat, amelyeknek – a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében – a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre (lásd ebben az értelemben: 2026. április 21-i Bizottság kontra Magyarország [Az Unió értékei] ítélet, C-769/22, EU:C:2026:326, 550. pont).

31 E körülmények között, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból nem tűnik ki, hogy kapcsolat állna fenn az uniós jog egyéb rendelkezéseivel, meg kell állapítani, hogy a Charta 11. cikke nem alkalmazható az alapeljárásban.

32 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2024/1083 rendelet 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó a valamely tagállam szabályozása szerinti, sajtó-helyreigazítási kérelemre vonatkozó jogvitára egy olyan sajtócikk tekintetében, amely egy másik tagállamban megjelent kiadványban szereplő, állítólagosan valótlan tényt vesz át, amennyiben e sajtócikket azt megelőzően tették közzé, hogy e 3. cikk e rendelet 29. cikke értelmében alkalmazhatóvá vált volna.

A második és a harmadik kérdésről

33 Tekintettel az első kérdésre adott válaszra, a második és a harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1083 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) 3. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

az nem alkalmazandó a valamely tagállam szabályozása szerinti, sajtó-helyreigazítási kérelemre vonatkozó jogvitára egy olyan sajtócikk tekintetében, amely egy másik tagállamban megjelent kiadványban szereplő, állítólagosan valótlan tényt vesz át, amennyiben e sajtócikket azt megelőzően tették közzé, hogy e 3. cikk e rendelet 29. cikke értelmében alkalmazhatóvá vált volna.

Arastey Sahún Passer Regan

Gratsias Smulders

Kihirdetve Luxembourgban, a 2026. május 21-i nyilvános ülésen.

A. Calot Escobar
hivatalvezető

M. L. Arastey Sahún
tanácselnök